

ГАСТРОДУОДЕНАЛ ОШҚОЗОН ЯРАСИ КАСАЛЛИГИ БИЛАН ОҒРИГАН БЕМОРЛАРДА Н.PYLORI ИНФЕКЦИЯСИНING ИММУНОЛОГИК ХУСУСИЯТЛАРИНИ ЎРГАНИШ.

¹Ғаниев Н.С, ²Рамазанов Ш.Ф, ³Қурбонов М.Р.

Республика шошилинич тиббий ёрдам илмий маркази Бухоро филиали

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7889593>

Долзарблиги. Бугунги кунда нафақат гастроэнтрология балки тиббиёт амалиётида турли этиологияли гепатитлар билан бир қаторда меъда ва ўн икки бармоқли ичак яра касалликлари ҳам энг долзарб муаммолардан бири ҳисобланади [1, 2]. Меъда ва ўн икки бармоқли ичак яра касалликларини олидини олиш ҳамда самарали даволаш бевосита патологиянинг этиопатогенетик омиллари билан боғлиқ бўлади [3]. Шу муносабат билан, бутун дунёда бўлгани каби мамалакатимизда ҳам ушбу касалликларни юзага келиши, қайталаниши ва асоратланишига сабаб бўлувчи Нр инфекциясининг хусусиятларини ўрганиш бўйича кенг кўламли илмий тадқиқот ишлари олиб борилмоқда [4, 5, 6].

Тадқиқот мақсади: Ошқозон яра касаллиги ва ўн икки бармоқли ичак яра касаллиги билан оғриган беморларда анти Нр IgG даражаси, ошқозон шиллиқ қавати яллиғланиши ва Нр уруғланиш зичлиги кўрсаткичларининг нисбатларини ўрганиш.

Материаллар ва усуллар. Ўткир босқичда (22 эркак, 25 аёл, ўртача 49 ёш), касалликнинг мураккаб кечиши билан Нр инфекцияси билан боғлиқ бўлган ошқозон яра касаллиги ва ўн икки бармоқли ичак яра касаллиги билан касалланган 47 бемор текширилди: гигант (2,5-3 см), кўп (19 киши), ошқозон-ичакдан қон кетиши билан мураккаблашган (2-3 хафта) анамнез (17 киши), перфорация билан (11 киши). Ошқозон шиллиқ қавати ва ўн икки бармоқли ичак шиллиқ қаватининг биопсиялари стандарт зоналардан ёруғлик ва электрон микроскопия усуллари билан ўрганилди ("Morgagni 268"аппарати). Нр инфекциясининг диагностикаси: гистологик, иммунологик усуллар (анти- Нр IgG сарум миқдорини аниқлаш; нажасда Нр антигенини аниқлаш); ПЗР усули билан ошқозон шиллиқ қавати биопсияларида ДНК ва CagA, VacA s1/s2 ни аниқлаш. Гастритнинг оғирлиги визуал-аналог шкала ва OLGA тизими ёрдамида баҳоланди.

Натижалар ва уларнинг муҳокамаси. Паст ва ўртача Нр ифлосланиш зичлиги ва 1 анти-Нр IgG яллиғланиш даражасида ошқозон шиллиқ қаватининг биопсиясини текширишда паст концентрацияда аниқланди. Ошқозон шиллиқ қаватининг яллиғланиш даражаси 2 – 3 ва Нр уруғланишининг ҳар қандай зичлиги билан Нр га қарши IgG концентрацияси юқори эди. Тадқиқот гуруҳида юқори Нр ифлосланиш зичлиги ва яллиғланиш бўлган беморлар аниқланмаган.

Хулоса. Ошқозон яра касаллиги ва ўн икки бармоқли ичак яра касаллигининг оғир кечиши қон зардобининг анти- Нр IgG даражаси, ошқозон шиллиқ қаватининг яллиғланиши ва Нр уруғланишининг зичлиги ўртасида тўғридан-тўғри боғлиқлик мавжудлиги билан тавсифланади. Гастрит жараёни ва иммунитет реакциясининг аниқланган хусусиятлари касалликнинг клиник жиҳатдан оғир кечиши билан боғлиқ. Касалликнинг мураккаб курси клиник амалиётда Нр ни йўқ қилишнинг юқори самарали режимларидан фойдаланишни ўз ичига олади, даволаш усулларида тўлиқ

риоя қилиш ва эрадикация терапиясининг олдинги уринишларини ҳисобга олган ҳолда.

References:

1. Bordin DS, Embutnieks YV, Vologzhanina LG, Il'chishina TA, Voinovan IN, Sarsenbaeva AS, Alekseenko SA, Zaitsev OV, Abdulkhakov RA, Osipenko MF et al. Evropejskij registr Helicobacter pylori (Hp-EuReg): analiz dannyh 2360 bol'nyh, poluchavshih terapiju pervoj linii v Rossii [Helicobacter pylori European register (Hp-EuReg): data analysis of 2360 patients receiving first line therapy in Russia]. *Terapevticheskiy arkhiv*. 2018;90(2):35-42. Russian.
2. Aripov A. N., Aripov O. A., Akhunjanova L. L., Nabiev A. O., Karimov Sh. B., Muhammadjonov B. B., & Khamroev T. T. (2022). Achievements and prospects in the diagnosis and treatment of hepatitis, current problems of viral etiology of hepatitis in children. *American Journal of Interdisciplinary Research and Development*, 7, 117–124. Retrieved from <https://ajird.journalspark.org/index.php/ajird/article/view/212>
3. Djanaev G.Yu, Khudayberdiev Kh.I, Askarov O.O, & Sultanov S.A. (2023). Pharmacotherapy of Gastropathy (Literature Review). *Texas Journal of Medical Science*, 17, 67–76. Retrieved from <https://www.zienjournals.com/index.php/tjms/article/view/3401>
4. Aripov A.N., Aripov O.A., Akhundjanova L.L., Nabiev A.U., Nabieva D.A., & Khamroev T.T. (2022). Study the effect of yantacin on some indicators of cellular renewal and on the level of protein expression on rat hepatocytes in chronic heliotrine liver damage. *International Journal of Medical Sciences And Clinical Research*, 2(05), 06–13. <https://doi.org/10.37547/ijmscr/Volume02Issue05-02>.
5. Veliev AM., Andreev DN, Partsvania-Vinogradova EV. Farmakojekonomicheskij analiz klassicheskikh i al'ternativnyh shem jeradikacionnoj terapii infekcii Helicobacter pylori [Pharmacoeconomic analysis of classical and alternative regimens for eradication therapy for Helicobacter pylori infection]. *Meditinskiy sovet*.2019;3:148-51. Russian.
6. Djanaev G.Yu, Askarov O.O, & Sultanov S.A. (2022). Phytotherapy of Gastric Ulcer (Literature Review). *Texas Journal of Medical Science*, 15, 51–59. Retrieved from <https://www.zienjournals.com/index.php/tjms/article/view/2981>